XVI AUDIÈNCIA PÚBLICA
ALS NOIS I NOIES DE BARCELONA

BARCELONA CULTURA!

Propostes per gaudir la cultura

bloc de notes

Curs 2010-2011

INSTITUT MUNICIPAL D'EDUCACIÓ
Servei de desplegament de programes educatius de ciutat

INSTITUT DE CULTURA DE BARCELONA

CONTINGUTS
Eduard Miralles i Ventimilla (Interarts) amb el suport de l'ICUB

DESENVOLUPAMENT DIDÀCTIC
Lola Ángeles i Amador, Cristina Pou i Satorre i Xavier Botella i Ventura. Fragment Serveis Culturals, SL

GESTIÓ TÈCNICA
QSL, Serveis Culturals

Per a l'edició de tota la documentació relativa a la XVI Audiència Pública als nois i noies de Barcelona s'ha fet servir únicament paper amb certificat ecològic

Barcelona, setembre de 2010

Índex

Presentació.....5

Àmbit 1: “cultura” és una paraula delicada.....11

Àmbit 2: passejant per Barcelona

Àmbit 3: la cultura és una eina a les nostres mans

Bibliografia

presentació

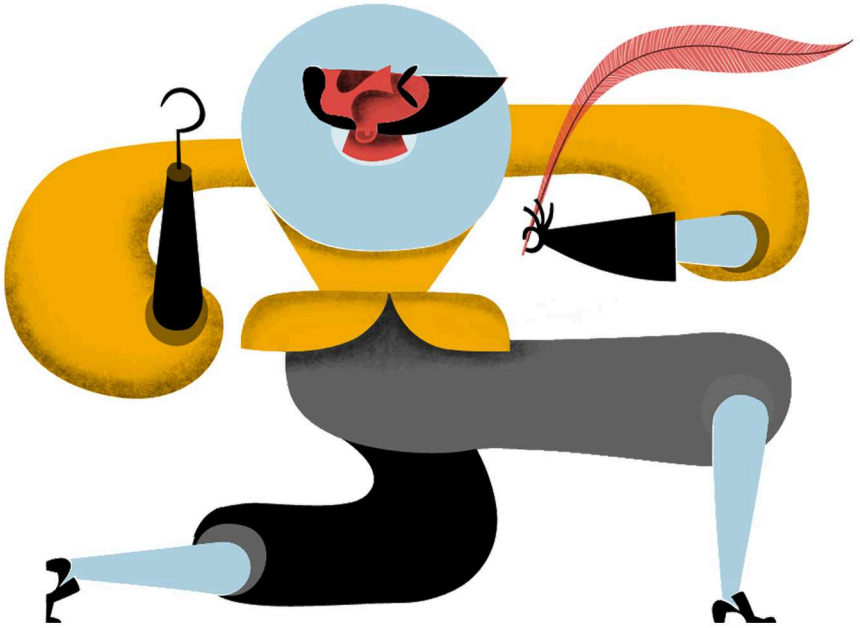

Presentació

La XVI Audiència Pública als nois i noies de Barcelona té com a gran finalitat la participació activa de tots vosaltres a través d'un treball intel·lectual que, des del respecte als altres, cerqui la capacitat de transformar la realitat amb l'adopció d'un compromís. L'objectiu d'aquesta setzena audiència és motivar un treball que us ajudi a establir què és per a vosaltres la cultura i quina seria la política adient per a generar una cultura del futur respectuosa amb la diversitat, defensora de la pau i garant del benestar social.

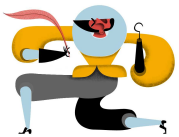

Els objectius del material didàctic que teniu a les mans són els següents:

- Definir i fer entendre el terme *cultura* a partir de la vostra realitat.
- Incentivar l'esperit crític mitjançant l'exemplificació dels problemes vinculats a la definició del terme i tractar d'establir un consens entorn de la seva apreciació.
- Detectar els elements que us dificulten l'accés al vostre entorn cultural i la seva comprensió, i fer-vos conscients dels problemes que es deriven d'aquesta manca de comprensió o accés.

- Sensibilitzar-vos pel que fa a la importància d'adoptar un nou model cultural en el qual tingueu cabuda –tant per al reforç de la vostra identitat com per les possibilitats d'actuació que us permetrà.
- Potenciar les vostres capacitats creatives per a incidir en el vostre context cultural.
- Establir les línies d'acció que han de permetre un canvi per a la millora en el camp de la cultura a favor de la multiplicitat de mirades, la hibridació, el respecte i la tolerància.
- Conscienciar sobre la importància de generar polítiques culturals que millorin les vostres expectatives de futur dins el marc de les societats competitives a escala global.
- Definir quin és el vostre consum cultural en termes generals a dia d'avui i establir les vostres voluntats de consum futures.

àmbit I

“cultura” és una paraula delicada

Índex àmbit 1

Àmbit 1: "cultura" és una paraula delicada

Tema 1: Intentant definir què és això de cultura 11
Activitat 1: Analitzem què és la cultura 14
Activitat 2: Reflexionem sobre la complexitat del concepte *cultura* 17
Activitat 3: Cerquem què és la cultura per als altres 20
Activitat 4: Cerquem què és la cultura per a nosaltres 22
Activitat de síntesi del tema 1 25

Tema 2: La cultura es practica de maneres ben diverses 26
Activitat 5: Intentem definir què és un fenomen cultural 29
Activitat 6: Reflexionem sobre la cultura com a manifestació cultural 35
Activitat de síntesi del tema 2 38

Tema 3: El valor de la cultura 39
Activitat 7: Ens acostem al valor simbòlic dels objectes culturals 41

Tema 4: Un cop d'ull a la nostra "salut cultural"... 44
Activitat 8: Reflexionem sobre la salut cultural i la fugida de talents 45
Activitat 9: Els mitjans per a mesurar la nostra salut cultural 47
Activitat de síntesi del tema 4 56

Tema 5: La cultura es fa entre tots 57
Activitat 10: Els oficis de la cultura 59
Activitat 11: Els agents de la cultura en el nostre entorn 64
Activitat de síntesi del tema 5 66

Quadre de síntesi de l'Àmbit 1: recull de les activitats de síntesi de cada tema 67

Activitats obligatòries

Àmbit I

"cultura" és una paraula delicada

Tema I

Intentant definir què és això de la cultura

Què és la cultura?

Una bona manera de començar a parlar de cultura és fer-ho amb una miqueta de música. Quico Pi de la Serra, un dels cantautors barcelonins més destacats de la Nova Cançó i membre del moviment que es va conèixer amb el nom d'Els Setze Jutges, va incloure en un disc seu de l'any 1974 que es diu No és possible el que visc una cançó titulada "La cultura". Tot i que el disc ja és una mica antic, l'estil del Quico, musicalment a prop del blues i amb una lletra carregada d'ironia, ens pot ajudar molt a comprendre per què la cultura és "una paraula delicada" que resulta tot sovint ben difícil de definir.

"La cultura", Quico Pi de la Serra

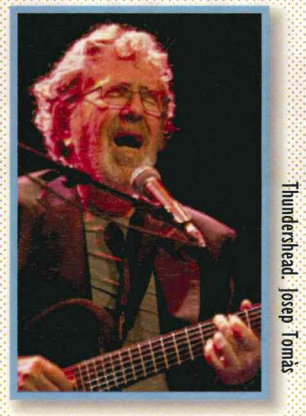

Thundershead. Josep Tomàs

"Cultura rima bé amb literatura
amb amargura, cura i aventura,
amb pura caradura i amb censura,
amb futura obertura i dictadura,
amb captura, paüra i amb tortura,
amb pintura, arquitectura i escultura,
amb clausura, tonsura i vestidura,
amb pastura, atura i amb verdura,
amb conjura, cura i musculatura,
candidatura i caricatura,
amb cintura i amb magistratura,
amb criatura, usura i confitura,
amb mesura, amb mesura.

Cultura és una paraula delicada,
tan perillosa com la dinamita,
generalment en manca més que en sobra,
generalment tothom en necessita.
Cultura jo no en faig, jo tan sols canto
cançons de gust dubtós —m'ho han dit a voltes—,
d'altres han opinat que sovintejo
amb certes paraulotes poca-soltes.

Jo crec que la cultura, i que em perdonin,
té més a veure amb gana que amb Beethoven,
si no, proveu d'escoltar-vos "la Quinta",
sense ni haver sopat, ni que us estovin.
La cultura és usada pels dos bàndols,
els que la van desfent sense manies
perquè fa raonar i no és rentable,
i els campanuts tibats que se la guarden.

No cal que us capfiqueu, us repeteixo,
que abans s'ha de menjar, jeure i pair,
després, ja en parlarem si en teniu ganes,
que ningú s'ha ferit per no llegir.
Més tard diran que sóc contradictori,
què és el que vull dir amb això, vostè mateix,
jo em faig la meva cuina i si li agrada,
si en vol venir a menjar, el convidaré,
jo em faig la meva cuina i si tens gana
i m'ho demanes bé, te'n donaré,
en fi, per un preu que crec raonable,
podràs mastegar un sol, la, si, do re."

Tot i que hi ha moltíssimes definicions del concepte *cultura*, les tendències més habituals són, d'una banda, entendre en un sentit molt restringit que **la cultura només són les arts** (és a dir, el teatre, la música, la dansa, la literatura, el cinema, etc.) o, ben al contrari, des d'allò que es coneix com l'enfocament antropològic, es tendeix a considerar que **la cultura és gairebé tot**. A principis dels anys vuitanta, l'organització de les Nacions Unides que s'ocupa de la cultura a nivell mundial (UNESCO), va definir la cultura de la manera següent, una definició que ens pot ajudar a entendre una visió més àmplia o extensa de la cultura:

UNESCO: Declaració final de la conferència Mondiacult, celebrada a Ciutat de Mèxic l'any 1982

"La cultura [...] pot considerar-se [...] com el conjunt dels trets distintius, espirituals i materials, intel·lectuals i afectius que caracteritzen una societat o un grup social. A més de les arts i de les lletres, la cultura engloba les formes de vida, els drets fonamentals inherents a l'ésser humà, els sistemes de valors, les tradicions i les creences."

Activitat 1
Analitzem què és la cultura

La cançó de Quico Pi de la Serra ens ofereix una òptica prou àmplia del concepte *cultura*. Feu una lectura i anàlisi de la cançó i, tot seguit, trieu paraules, conceptes o frases que apareixen en el text i classifiqueu-les en diferents categories. Ompliu el quadre amb les categories que cregueu convenients. Us proposem, a manera d'exemple, les següents: art, sentiments, política - organització de la societat, economia, religió, hàbits, cuina, innovació, lleure...

Categoria 1:	Categoria 2:	Categoria 3:	Categoria 4:	Categoria 5:	Etc...
•	•				
•	•				
•	•				

Què és per a tu la cultura? Quin concepte de cultura se n'extreu, de la classificació que heu fet per categories? Quines altres categories hi afegiries?

Activitat 2

Reflexionem sobre la complexitat del concepte *cultura*

Feu una pluja d'idees (brainstorming) per tal de consensuar a classe el vostre concepte de cultura. La pluja d'idees és una eina de treball grupal que us facilitarà el sorgiment de noves idees sobre el tema o problema proposat. És una tècnica per a generar idees originals, en un ambient distès.

Seguirem els passos següents:

- La principal regla del mètode és partir del fet que qualsevol idea és vàlida i que no se n'ha de rebutjar cap.
- Escolliu un representant de classe per a anar anotant a la pissarra tots els vostres suggeriments entorn del mot cultura. Es pot tractar d'un adjectiu, un concepte, un verb, una acció, una imatge, una persona, etc., i també es pot representar a través d'altres llenguatges artístics.
- És important ser imaginatiu i no descartar cap idea, encara que puguin semblar disbarats, ja que per analogia us poden despertar l'interès i noves idees.

Feu una anàlisi final de totes les idees recollides i debateu sobre allò que us ha interessat més. Com ha canviat la vostra percepció?

Hi ha una definició de cultura o n'hi ha moltes?

Activitat 3

Cerquem què és la cultura per als altres

Feu una consulta a la biblioteca, per Internet o mitjançant altres fonts i cerqueu com defineixen el terme les persones que admireu dins el món de la cultura. També podeu consultar els vostres familiars, coneguts i amics.

Porteu els resultats a classe i decidiu, entre tots, quines definicions us han semblat més interessants.

Com defineixen el terme les persones que pertanyen al món de la cultura?

Activitat 4

Cerquem què és la cultura per a nosaltres

Proposem la creació d'un plafó amb el títol "Per a nosaltres, la cultura és...", que, a manera de labor de retalls (patchwork), reculli les idees de totes les persones que conviuen en el centre escolar: alumnat, professorat, personal del centre, i també els pares i mares, els avis i àvies que hi entren. Us proposem que el pengeu en un lloc de pas i que tothom pugui anotar-hi la seva idea de cultura. D'aquesta manera, anirem veient com evoluciona i es complementa el concepte gràcies a les diferents aportacions. En veurem les conclusions en la tercera trobada intercentres.

Podem crear entre tots un nou concepte de cultura?

Activitat de síntesi del tema I

Reflexionem i formulem propostes

Per a nosaltres, la cultura és...

Anoteu les vostres conclusions al quadre de síntesi final de l'Àmbit I

Tema 2

La cultura es practica de maneres ben diverses

La cultura no és solament una "paraula delicada" atesa la dificultat a l'hora de definir-ne el significat d'una manera clara i precisa, sinó també perquè, en el fons, hi ha moltes "cultures" dins la "cultura". En aquest sentit, la cultura és un conjunt no sempre ordenat d'estils, gèneres i sectors molt i molt diversos.

Una dimensió particular d'aquesta diversitat es fa ben present quan intentem pensar en la cultura des de les diferents maneres de comunicar-la. No és el mateix, des d'aquest punt de vista...

- La **cultura que "es presenta",** és a dir, les obres d'art (quadres, escultures, etc.) i el patrimoni (monuments, espais històrics, etc.): objectes i edificis singulars que són valuosos, culturalment parlant, pel seu **valor simbòlic** (van ser fets per algú important, commemoren una data destacada, etc.). Per això els ensenyem, mostrem o "presentem" de la manera més adequada.

- La **cultura que "es representa",** és a dir, aquelles obres de teatre, música o dansa que només existeixen i adquireixen vida si algú les interpreta i les porta dalt d'un escenari. "Representar" una obra, a banda del seu valor simbòlic, té un **cost econòmic** generalment elevat que gairebé no disminueix, malgrat que se'n facin moltes representacions, concerts o funcions.

- La **cultura que "es fabrica"** i circula en el mercat en un suport característic. L'exemple més antic és el llibre, que esdevé el suport més habitual de la literatura amb la invenció de la impremta a principis del segle XVI. Altres exemples, a més de la impremta, són el fonògraf i el cinematògraf, de finals del segle XIX. Un llibre, un disc o una pel·lícula, a banda del seu valor cultural i del seu cost econòmic, tenen un **preu en el mercat** que serà més baix si se n'augmenta el tiratge, és a dir, el nombre de còpies que es fabriquin.

- Finalment, **la cultura que "es transmet"** a través dels mitjans de comunicació (premsa, ràdio, televisió) o en els nous formats digitals a través d'Internet característics de finals del segle XX i començament d'aquest segle. Com tothom sap, aquí el gran debat gira entorn de com conciliar el **dret al lliure accés** als continguts culturals amb la lluita contra la pirateria associada a la reproducció il·legal d'aquests continguts i la **defensa de la propietat intel·lectual** i dels drets d'autor dels continguts que es transmeten.

Des d'un altre enfocament, podem definir la cultura partint d'una altra definició, la de fenomen cultural. Un fenomen cultural és tot allò que desenvolupa la nostra capacitat intel·lectual tant en el conjunt d'arts, filosofia, ciències com de tècniques creades. Un fenomen cultural es representa per símbols, que neixen de les interpretacions del món, i és tot allò que dóna forma a la vida d'un poble, comunitat o grup: usos, costums, tradicions, manera de comunicar-se i tot el que té a veure amb la identitat d'aquest grup. Actualment els fenòmens culturals creixen més ràpidament gràcies a les noves tecnologies de comunicació. Pensem en el fenomen dels llibres de Harry Potter, que de producció casolana d'una dona a l'atur ha passat a ser un referent dels mitjans de comunicació i ha convertit la seva autora en la més llegida dels darrers temps.

Com ens diu el text, la cultura es manifesta i passa a l'acció de molt diverses maneres. No totes les accions de la cultura, però, arriben a tothom de la mateixa manera ni arriben a convertir-se en fenòmens culturals, ja que no han sabut difondre's de la manera adequada.

Com més estratègies de presentació, representació, fabricació i transmissió aplegui una acció, més possibilitats tindrà d'esdevenir un fenomen cultural.

Activitat 5

Intentem definir què és un fenomen cultural

A continuació us mostrem dos exemples de fenòmens culturals:

- La història d'El Bulli (www.youtube.com/watch?v=bpZunjeg7go,).

Consulteu aquesta web per a conèixer la història d'El Bulli i analitzeu el concepte de creativitat segons Ferran Adrià.

Ferran Adrià ha esdevingut amb el temps el màxim referent mundial de la gastronomia d'avantguarda, perquè ha sabut concentrar totes les qualitats de manifestació d'un fenomen cultural: és presencial (té seu pròpia), és representatiu (escenificació de cambrers i cuiners ensenyant la cuina), es fabrica (el laboratori) i és de transmissió (difusió de totes les seves accions a través dels mitjans de comunicació).

- Estopa (www.estopa.com).

Consulteu la seva web per a fer l'activitat.

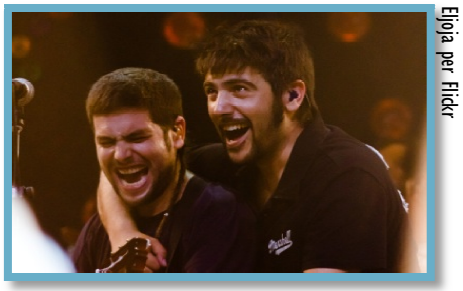

Eljoja per Flickr

En un altre context, el de la música, analitzem el cas del grup Estopa. David i José Muñoz, fills d'immigrants extremenys, residents a Cornellà, van assimilar la música de Los Chichos, Los Chungitos i Bordon 4, entre d'altres, i d'aquí va sorgir un nou tipus de música en què es barregen les lletres humorístiques, el so llatí i el pop-rock. Entre els anys 1999 i 2005, Estopa va arribar a vendre gairebé 3.000.000 d'àlbums i rebé 23 discs de platí.

Analitza la trajectòria del grup Estopa i intenta extreure'n els continguts vàlids per a emplenar aquesta graella:

ESTOPA	Com es presenta?	Com es representa?	Com es fabrica?	Com es transmet?
	• • •	• • •		

A partir d'algun element que considereu interessant, creeu el vostre fenomen cultural.

Com es presenta?	Com es representa?	Com es fabrica?	Com es transmet?
•	•		
•	•		
•	•		

Quins mecanismes hauria d'aplegar una acció cultural per a esdevenir un fenomen significatiu que arribi a bona part de la població?

Activitat 6

Reflexionem sobre la cultura com a manifestació cultural

Tornant a la declaració de la UNESCO feta l'any 1982 a Mèxic, hi trobem definida la cultura com tot allò que dóna a l'home la capacitat de reflexionar sobre ell mateix, i és la que fa de nosaltres éssers específicament humans, racionals, crítics i èticament compromesos. A través de la cultura ens expressem, discernim els valors i efectuem opcions; a través d'ella ens comuniquem, prenem consciència de nosaltres mateixos, ens reconeixem com un projecte inacabat, qüestionem les nostres pròpies realitzacions i cerquem incansablement noves significacions que ens transcendeixin.

(Si voleu saber més sobre aquesta declaració, consulteu http://portal.unesco.org/culture/es)

Aquesta definició ens serveix per a entendre què és una manifestació cultural. Per manifestació cultural entenem l'expressió simbòlica d'aquesta voluntat de l'ésser humà d'entendre el món i la producció pública d'aquest esforç. Les manifestacions culturals poden prendre forma de cançons, danses, obres teatrals, obres literàries, manifestacions plàstiques, etc.

Us proposem que cerqueu les manifestacions culturals publicades en la secció de cultura d'un diari de dissabte o de diumenge, a les revistes *Guía del Ocio* o *Time Out*, a les gasetes dels diferents barris de la ciutat (*L'Independent de Gràcia*, *Horta Avui*, *La Gaseta de Roquetes*, *La Trini*, *La Veu de Sarrià*, *Línia Sants*, *Barri 9*, *Zona Sec*, etc.) o a les webs següents: www.bcn.cat/cultura, www.butxaca.com. Elaboreu una llista de les manifestacions que hi trobeu i marqueu amb una X si es presenta, es representa, es fabrica o es transmet.

Per exemple, a continuació teniu exemples d'algunes manifestacions culturals que es trobaven en la secció de cultura d'*El Periódico* del diumenge dia 19 de setembre de 2010:

Llista de manifestacions culturals que hi trobem	Es presenta?	Es representa?	Es fabrica?	Es transmet?
Mercat de Música Viva de Vic		X		X
Concurs del millor relat d'SMS			X	
Les novetats de TV3				X
Els embolics de Paris Hilton				X

Llista de manifestacions culturals que hi trobem	Es presenta?	Es representa?	Es fabrica?	Es transmet?

Com a joves, què considereu que hi manca? Després d'emplenar la teva graella, reflexiona sobre què fa d'una manifestació cultural un fenomen cultural.

Activitat de síntesi del tema 2

Reflexionem i formulem propostes

Per a nosaltres, s'han de potenciar totes les manifestacions culturals que...

Anoteu les vostres conclusions al quadre de síntesi final de l'Àmbit I

Tema 3

El valor de la cultura

Valor simbòlic i valor econòmic de la cultura

El valor d'un objecte, d'una obra d'art, el *cachet* que es paga a un artista varia segons el grau de significació simbòlica atorgat a dita obra o objecte, que té a veure amb la seva singularitat, la seva originalitat, la seva atemporalitat, la capacitat d'esdevenir universal (de transcendir el seu marc local), etc.

El valor de les expressions culturals és determinat per diversos elements que ens ajuden a comprendre per què una obra d'art, una expressió cultural, té un valor que va més enllà del seu pes o de la seva mida...

- El seu **caràcter únic i exclusiu**. Si totes les persones som úniques, el que produïm és també únic i singular. Una obra d'art, una producció cultural, és una peça única i irrepetible, la qual cosa fa que el seu valor augmenti.

- El seu **caràcter simbòlic**. La representativitat d'una peça ens ajuda a comprendre la memòria i la història d'un territori, la projecció i el caràcter singular d'un grup d'individus, d'una comunitat, d'un poble. Aquesta característica li confereix també un valor que va més enllà del que hi veiem.

- El fet de ser el **resultat d'un treball**. El valor material (econòmic) d'una peça no es mesura per la despesa de material que hem emprat en produir-la. La suma del temps i l'esforç esmerçats per l'artista per a generar-la (el seu sou, el *cachet*, que en diem), com també la tasca de tots aquells que han col·laborat en la seva producció (qui la promociona i comunica, qui la conserva...) en determinen el valor final.

- El seu **valor social**. El consum cultural es defineix per molts aspectes: un d'ells té a veure amb la nostra inversió del temps de lleure, un altre amb els nostres gustos. També hi ha tendències derivades del consum massiu i d'altres a les quals s'afegeix valor per les seves característiques elitistes.

Activitat 7

Ens acostem al valor simbòlic dels objectes culturals

Fixa't en les quatre imatges següents i indica quin valor té cada una d'elles (presencial, representatiu, de transmissió o de fabricació).

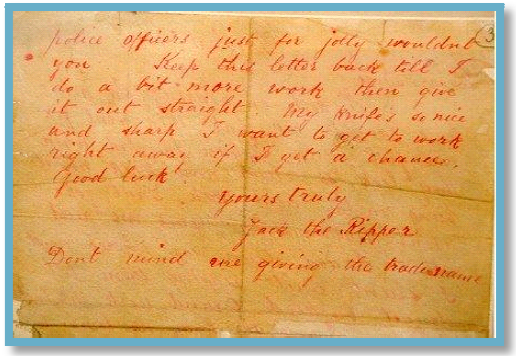
police officers just for jolly wouldn't
you Keep this letter back till I
do a bit more work then give
it out straight My knife's so nice
and sharp I want to get to work
right away if I get a chance.
Good luck.
Yours truly
Jack the Ripper
Don't mind me giving the trade name

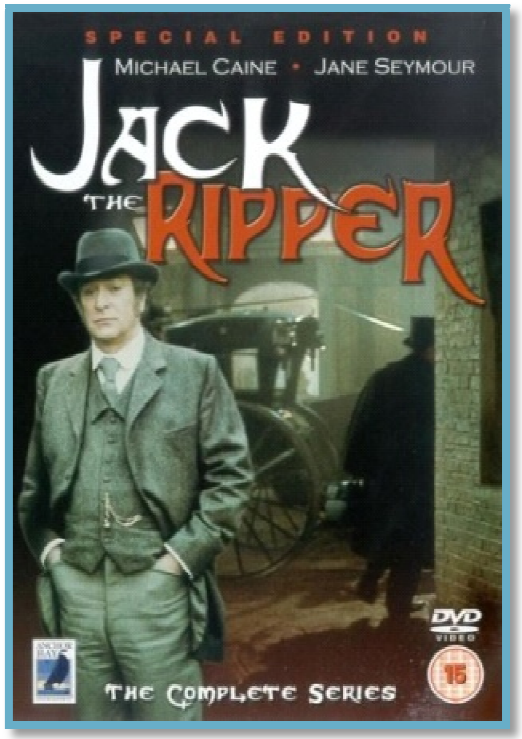

Ara fixa't en les imatges següents i aplica el model anterior al cas de l'obra de Leonardo da Vinci, *la Mona Lisa*. Per què un objecte tan valorat pot acabar convertint-se en un objecte quotidià?

Mona Lisa

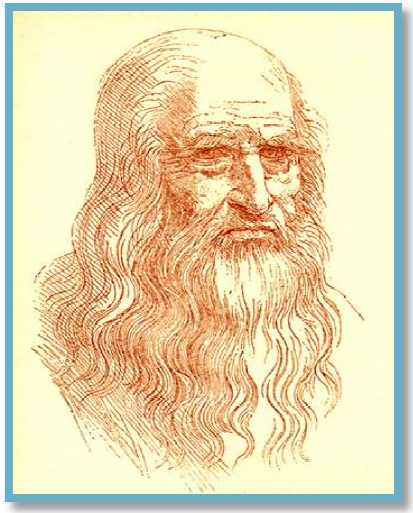

Retrat de Leonardo Da Vinci

Lego

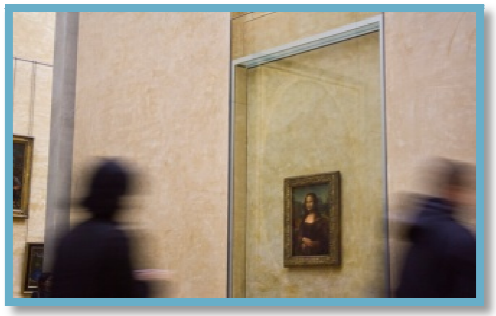

La *Mona Lisa* al Louvre

Samarreta

Tema 4

Un cop d'ull a la nostra "salut cultural"...

Què vol dir *salut cultural*?

Quico Pi de la Serra deia que de cultura "*generalment en manca més que en sobra*" i que "*generalment tothom en necessita*". Els estudis sobre la cultura no són una ciència exacta, ni només un resultat d'una anàlisi estadística; per tant, ningú no pot dir que tenir tants llibres o anar tants cops al cinema o al teatre són símptomes d'una normalitat cultural inqüestionable.

La salut cultural, per tant, no és únicament un aspecte vinculat a l'estadística. El fet que una societat sigui "pobra culturalment" i que no faci un ús extensiu dels seus recursos culturals, posa en qüestió el seu futur. Aquest desafecte cultural, a la llarga, pot acabar provocant una manca d'arrelament, de confiança en la pròpia cultura, una manca de creativitat i una desídia cultural general. En un context així, és fàcil imaginar la fugida de talents. Per això cal adoptar un ferm compromís amb la nostra cultura per tal de revitalitzar-la, qüestionar-la, desenvolupar-la i projectar-la cap al futur. Només un entorn que tingui cura de la creativitat i que doni oportunitats de desenvolupament, evitarà la fugida de talents que fa que el país acabi perdent la inversió en educació superior dels creadors i, alhora, les seves aportacions per al creixement de la seva cultura.

Activitat 8

Reflexionem sobre la salut cultural i la fugida de talents

Què fa que un pensador vulgui anar-se'n del seu entorn i quines conseqüències té per al país?

Analitza el poema i reflexiona sobre les conseqüències de la sortida fora del nostre país d'investigadors, creatius i intel·lectuals.

Salvador Espriu: Assaig de càntic en el temple

cancioneros.com/nc/38110/assaig-de-cantic-en-el-temple-salvador-espriu-ovidi-montllor

Oh, que cansat estic de la meva covarda,
vella, tan salvatge terra,
i com m'agradaria d'allunyar-me'n,
nord enllà, on diuen que la gent és neta,
i noble, culta, rica, lliure,
desvetllada i feliç!

Aleshores a la congregació,
els germans dirien desaprovant:
"Com l'ocell que deixa el niu,
així l'home que abandona el seu indret",
mentre jo ja ben lluny, em riuria
de la llei i de l'antiga saviesa
d'aquest meu àrid poble.

Però no he de seguir mai el meu somni,
i em quedaré aquí fins a la mort,
car sóc també molt covard i salvatge,
i estimo a més amb un desesperat dolor
aquesta meva pobra,
bruta, trista, dissortada pàtria

Activitat 9

Els mitjans per a mesurar la salut cultural

Valorem les nostres barreres de consum cultural:

A partir dels indicadors següents, responeu vosaltres i entrevisteu el vostre entorn per a determinar quins són els consums culturals generals. Alhora, feu una llista dels objectes que teniu a casa vostra que us faciliten un cert tipus de consum cultural i dels objectes que us manquen per a tenir el consum cultural que voldríeu.

OBJECTES O RECURSOS DE CONSUM CULTURAL								
	2	3	4	5	6	7	+7	
Quantes persones viviu a casa?								
Quants aparells de televisió teniu?								
Quantes ràdios o equips de música teniu?								
Quants reproductors de música teniu?								
Quants ordinadors teniu?								
Teniu càmera fotogràfica digital?								
I consoles?								
Teniu connexió a Internet?								
Quants instruments musicals teniu?								Quins?
Quants telèfons mòbils teniu?								En tens un de propi?
Altres... (especifiqueu-los)								

Quins són els objectes o recursos que faciliten el vostre consum cultural?

A continuació, us proposem un qüestionari que determinarà la vostra salut cultural. Passeu aquest qüestionari també al vostre entorn. Us sorprendreu de les respostes!

Qüestionari:

1. El teu millor amic et regala un llibre:

A) Visca! Per fi tens el teu primer llibre i no trigaràs a llegir-lo.

B) Deixa de ser el teu millor amic.

C) El col·loques a la teva biblioteca al costat de tot el munt de llibres que ja t'has llegit.

2. Has decidit anar al cinema a veure una pel·lícula:

A) De camí cap al cinema t'estimes més gastar-te els diners jugant al futbolí.

B) No és gens estrany, hi vas sovint.

C) Sí, de tant en tant val la pena canviar d'hàbits.

3. Avui a casa teva se sent música tot el dia:

A) Sí, han vingut uns amics i celebrem alguna cosa.

B) Sí, és el pesat del veí que no et deixa ni sentir-te els pensaments.

C) Sí, a casa sempre hi ha encesa la ràdio o el reproductor de CD.

4. Ets a casa jugant a un videojoc:

A) Sí, hi jugo sovint, però sempre els trio molt.

B) Sí, com sempre, enganxat a la consola de joc.

C) Impossible. Si sóc a casa, estic veient la "tele".

5. A casa et conviden a un concert per a celebrar el teu aniversari:

A) Revens l'entrada al professor de música de l'escola pel doble del seu preu.

B) Estàs molt content: segur que el concert estarà bé!

C) De seguida sospites, perquè a tu no t'agrada gaire anar a concerts i vés a saber quin han triat.

6. Al teu barri s'instal·la una carpa de circ i als qui sou veïns us regalen entrades:

A) Te n'alegres molt perquè a tu t'agraden tota mena d'espectacles.

B) No sols anar a veure espectacles, però com que és gratis...

C) Dónes l'entrada a la teva germana petita perquè només a ella li agraden aquests espectacles.

7. Amb l'escola o l'institut aneu a veure una exposició d'art:

A) De fet, tu ja hi has anat pel teu compte, però estarà bé que te la tornin a explicar.

B) Genial! Tu no acostumes a anar-hi, però t'agrada la idea.

C) En fi... si és així com creuen que hem d'invertir el temps...

8. Una amiga et demana que l'acompanyis a la biblioteca del barri a buscar uns CD:

A) Perfecte, així tornes els llibres que tenies en préstec.

B) Caram! No sabies que hi havia préstec de CD a la biblioteca.

C) No has anat mai a una biblioteca i no penses anar-hi ara!

9. A l'escola o a l'institut et demanen que facis un treball sobre un museu de la teva ciutat:

A) Preguntes als teus pares quin és aquell al qual heu anat algunes vegades.

B) T'avorreix només de pensar-hi.

C) No saps quin triar: t'agraden tants...

10. El xicot de la teva germana gran és actor i estrena una obra en el teatre del districte:

A) Vas a l'estrena ben content perquè el xicot et cau bé i perquè t'agrada molt el teatre.

B) Dius a la teva germana de quedar abans per prendre alguna cosa perquè estàs convençut que l'obra de teatre no tindrà cap interès.

C) El noi et cau bé i hi vas, però no saps que posar-te perquè no acostumes a anar a teatre.

Solucions:

Sumeu les puntuacions següents

1-A: 2
1-B: 1
1-C: 3
2-A: 1
2-B: 3
2-C: 2
3-A: 2
3-B: 1
3-C: 3
4-A: 3
4-B: 2
4-C: 1
5-A: 1
5-B: 3
5-C: 2
6-A: 3
6-B: 2
6-C: 1
7-A: 3
7-B: 2
7-C: 1
8-A: 3
8-B: 2
8-C: 1
9-A: 2
9-B: 1
9-C: 3
10-A: 3
10-B: 1
10-C: 2

Total:

De 0 a 10 punts:

Homer Simpson al teu costat és un intel·lectual. No tan sols desconeixes totalment l'oferta cultural de la teva ciutat, sinó que, a més, en prescindeixes del tot. Creus que no és per a tu. Potser si t'acostessis una mica a la lectura, al cinema, a les exposicions i al teatre, et sorprendries.

De 10 a 20 punts: Podríem dir que ets dels mandrosos. T'interessa la cultura, però t'ho han de posar molt fàcil perquè en consumeixis. Potser navegant per Internet descobriries que hi ha moltes ofertes culturals que no t'obliguen a desplaçar-te lluny i que n'hi ha de gratuïtes.

De 20 a 30 punts: Confessa-ho! T'interessa el cinema, les exposicions, el teatre, la cultura. Estàs sempre en moviment, informant-te i gaudint de totes les ofertes culturals que tens a l'abast. Potser a vegades els teus amics no t'entenen o no saben de què parles, però no et preocupis: la teva amplitud de mires t'obrirà la porta a moltes aventures interessants.

Activitat de síntesi del tema 4

Reflexionem i formulem propostes

El nostre consum cultural es podria incentivar amb...:

Anoteu les vostres conclusions al quadre de síntesi final de l'Àmbit I

Tema 5

La cultura es fa entre tots

ELS OFICIS DE LA CULTURA: ARTISTES, EDITORS, CRÍTICS, CONSERVADORS, GESTORS, ANIMADORS...

Qui fa la cultura?

No hi ha cap dubte que els primers professionals de la cultura van ser els artistes, creadors a càrrec de l'Església, les corts reials o les grans famílies nobles europees, que, a canvi del seu treball, rebien un salari o bé aconseguien vendre les seves obres d'art. A mesura que, gràcies a la impremta, es comencen a produir llibres i diaris apareixen els editors i també els crítics, que fan de pont entre l'oferta i la demanda i orienten els gustos i criteris dels lectors. Quan al llarg del segle XIX l'Estat comença a tenir cura del patrimoni (documents, monuments, béns mobles, etc.), es faran necessaris un nous professionals, els conservadors, que restauren i protegeixen aquest patrimoni. I a mesura que al llarg del segle XX es generalitzen les polítiques culturals i la cultura comença a ser considerada com un servei públic, apareixen noves professions encaminades a posar la cultura a l'abast de la ciutadania (els gestors culturals) o a fer-la servir com a eina per a la dinamització de la comunitat (els animadors culturals). Finalment, l'impacte de les noves tecnologies en el camp de la cultura fa que calguin nous professionals per a produir i transmetre aquests nous continguts.

A més de ser una "paraula delicada" i un tot amb moltes parts, **la cultura és una pràctica social que es fa entre tots** i que requereix la participació de tothom. Qui fa què en el món de la cultura? En una ciutat com Barcelona no solament trobem agents diversos, sinó també múltiples formes de cooperació entre aquests diversos **agents**.

- L'**individu**, perquè cadascú a casa seva, o allà on vulgui, pot produir i fer cultura, com a *amateur* ("tothom porta un artista a dins", que diem), o en pot gaudir i consumir-ne, perquè li agrada, perquè el "relaxa", perquè el fa pensar o perquè és un fan absolut i, si cal, es pot estar tota una nit o tot un dia fent cua. L'individu, la persona, és, doncs, el primer agent cultural; passa que després ens hem d'organitzar per a fer-la possible, i aquí apareixen els altres agents culturals.

- Les diferents administracions de l'**Estat** (Generalitat, diputacions, ajuntaments, etc.). Generalment és el sector públic qui fa l'esforç més important per a garantir l'acompliment de les tres prioritats d'una política cultural: fer que la cultura arribi en totes les seves formes i manifestacions a la majoria de la població; donar suport material als creadors i artistes, i contribuir a la formació cultural de la ciutadania.

- El **mercat**, és a dir, les activitats industrials i comercials vinculades tant amb les arts tradicionals (teatre, música, dansa, arts visuals, literatura) com amb les indústries culturals (discografia, cinematografia, indústria editorial i audiovisual) o, fins i tot, amb allò que ara es coneix amb el nom d'*economia creativa* (activitats que tenen a veure amb el disseny, la moda, els videojocs, la informàtica, l'arquitectura i, encara, algunes activitats que podríem considerar "intensives en creativitat" com ara la nova gastronomia, d'una importància indiscutible a Barcelona i Catalunya).

- La **societat** (que alguns anomenen *societat civil*), és a dir, el conjunt d'iniciatives i d'organitzacions com ara ateneus, associacions, entitats, grups culturals i col·lectius artístics no professionals que treballen voluntàriament i sense finalitat de lucre per tal que Barcelona sigui cada dia millor, culturalment parlant.

Aquests agents no treballen separadament, ni aïlladament. Sovint **cooperen** entre ells formant **xarxes** i altres formes d'organització complexes per tal de gestionar espais culturals o dur a terme iniciatives culturals importants.

Activitat 10
Els oficis de la cultura

Amb aquesta activitat ens acostarem als oficis de la cultura i a les persones que s'hi dediquen. Per tal de conèixer aquest món de prop, us presentem tres propostes perquè pugueu triar en funció de les característiques del vostre grup. Valoreu quina proposta us sembla més interessant de fer o quines possibilitats teniu de dur a terme una o una altra. Si disposeu de temps i voleu aprofundir-hi, també podeu fer-ne més d'una.

Prepareu una xerrada a l'aula amb un pare, una mare o un conegut que treballi en l'àmbit de la cultura.
Prèviament, penseu quines preguntes us agradaria fer-li.

Penseu en un professional de la cultura que pugueu entrevistar i prepareu l'entrevista a partir de tot allò que tingueu interès de saber sobre la feina que fa.

Llegiu i comenteu entre vosaltres l'entrevista al pintor Miquel Barceló que teniu a continuació.

miguelbarcelo.info/documentos/entrevista_18b1.pdf

Activitat 11

Els agents de la cultura en el nostre entorn

En aquesta activitat proposem una aproximació a l'entorn de la ciutat més proper: la descoberta del vostre districte.

Quines institucions o entitats té el vostre districte i quins serveis ofereix?

Institució o entitat	De qui depèn	Activitat que duu a terme	Hi participo?	Hi trobo a faltar...

Activitat de síntesi del tema 5

Reflexionem i formulem propostes

Al nostre districte hi són presents... (entitats o agents culturals),

però hi trobem a faltar...

Anoteu les vostres conclusions al quadre de síntesi final de l'Àmbit I

Quadre de síntesi de l'Àmbit I

Recull de les activitats de síntesi de cada tema

Per a nosaltres, la cultura és...

-
-

Per a nosaltres, s'han de potenciar totes les manifestacions culturals que...

-
-

El nostre consum cultural es podria incentivar amb...

-
-

Al nostre districte hi són presents...

-
-

però jo trobem a faltar...

-
-

organitza:
Institut d'Educació de Barcelona
Institut de Cultura de Barcelona

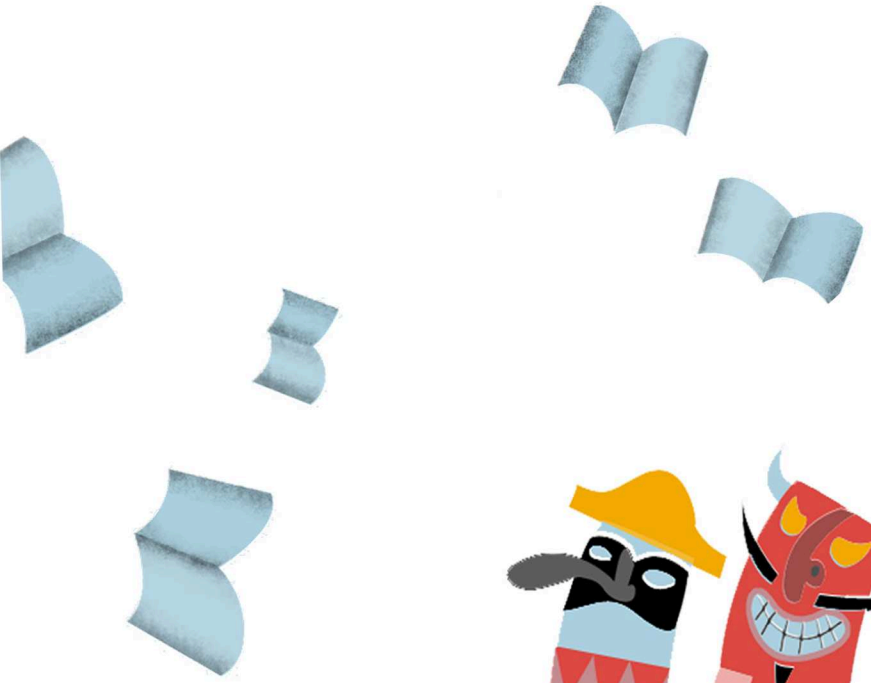

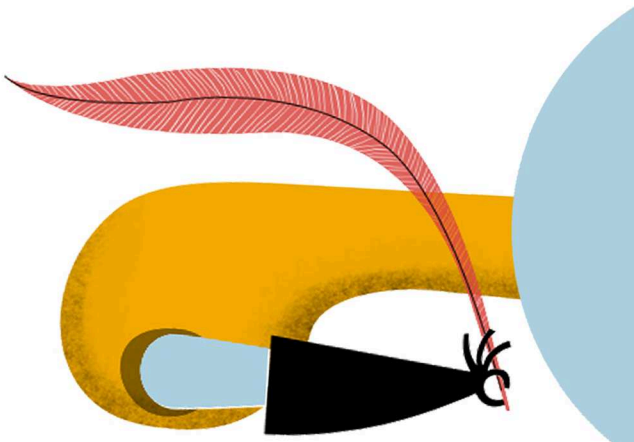

Ajuntament de Barcelona

organitza:
Institut d'Educació de Barcelona
Institut de Cultura de Barcelona

Ajuntament de Barcelona